

TEHNIČKI MODEL

Model koji je ovde predstavljen, jedan je od rezultata projekta prekogranične saradnje HUSRB/1002/213/050 pod nazivom *Cross-border Regional Green Economy Model*. Partneri na ovom projektu su Regionalna privredna komora Bač-Kiškun iz Kečkemeta i Regionalna privredna komora Sombor. U pripremi ovog modela pomogli su Javno komunalno preduzeće „Energana“ Sombor i Javno preduzeće toplana „Termostar“ iz Kečkemeta.

U prvom delu Tehničkog modela, predstavljene su osnovne karakteristike Zapadnobačkog upravnog okruga. Naredni deo prikazuje kratak istorijat Javnog komunalnog preduzeća „Energana“ Sombor, kao i tehničke karakteristike preduzeća, mogućnosti unapređenja i razvoja. Treći deo modela uopšteno predstavlja obnovljive izvore energije, a u četvrtom delu, pojedinačno se razmatraju mogućnosti korišćenja solarne energije, energije vetra, geotermalnih voda i biomase. U navedenim poglavljima, prikazani su potencijali i izvodljivost upotrebe pojedinih obnovljivih izvora energije u našem regionu, kao i primeri gde se oni već eksploatišu.

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „ENERGANA“ SOMBOR

Sombor je još od 1749. godine imao organizovanu komunalnu službu. Razvoj privrede grada i brza stambena izgradnja, nametnuli su potrebu za organizovanjem još jedne komunalne grane - proizvodnja i distribucija toplotne energije.

Kako je toplota, pored vode i vazduha, jedna od osnovnih životnih potreba, Opština Sombor osniva Javno komunalno preduzeće "Energana", čija je osnovna delatnost proizvodnja i distribucija toplotne energije.

Danas, preduzeće isporučuje toplotnu energiju u 4.000 stanova i ima znatan broj privrednih korisnika (130).

Instalirani proizvodni kapaciteti su oko 50 MW. Dužina vrelovoda je 13 km. Podstanica ima oko stotinak.

MOGUĆNOSTI KORIŠĆENJA OBNOVLJIVIH IZVORA

Obnovljive izvore energije možemo podeliti u dve glavne kategorije: tradicionalne obnovljive izvore energije, poput biomase i velikih hidroelektrana, te na takozvane "nove obnovljive izvore energije", poput energije sunca, energije vetra, geotermalne energije itd. Iz obnovljivih izvora energije dobija se 18% ukupne svetske energije, ali je većina od toga energija dobijena tradicionalnim iskorišćavanjem biomase za kuvanje i grejanje.

Obnovljivi izvori energije imaju vrlo važnu ulogu u smanjenju emisije ugljen-dioksida (CO₂) u atmosferu. Smanjenje emisije CO₂ u atmosferu je politika Evropske unije, pa se može očekivati da će i Srbija morati prihvatiti tu politiku.

Povećanje udela obnovljivih izvora energije povećava energetska održivost sistema. Takođe pomaže u poboljšavanju sigurnosti isporuke energije na način da smanjuje ovisnost o uvozu energetskih sirovina i električne energije.

Očekuje se da će obnovljivi izvori energije postati ekonomski konkurentni konvencionalnim izvorima energije u srednjem do dugom periodu.

Sve ove navedene obnovljive izvore energije karakteriše visok stepen početne investicije ali je niska cena u operativnom radu.

Tehnički model pokazao je, na konkretnim primerima, korišćenje obnovljivih izvora energije u našem regionu. S obzirom na to da su ovakvi poduhvati kod nas još u začetku, primeri nisu mnogobrojni, ali za očekivati je da će se u veoma bliskoj budućnosti, uz obimnija istraživanja i studije, ubrzano raditi na prelasku sa tradicionalnih izvora energije na alternativne tj. obnovljive izvore energije.

Model je takođe pokazao i mogućnosti korišćenja obnovljivih izvora energije u regionu, sa preciznim kapacitetom pojedinih vrsta izvora u Zapadnobačkom upravnom okrugu. Opšti zaključak je da bi postojeći potencijal trebalo u što većoj meri koristiti i na taj način doći do znatnih dugoročnih ušteda, kako finansijskih, tako i na planu prirodnih resursa i zaštite životne sredine.

EKONOMSKI RAZVOJNI MODEL

Regionalna privredna komora Sombor je u leto 2010. donela odluku da učestvuje u IPA projektu zajedno sa Privrednom komorom iz Kečkemeta, a glavni ciljevi tog projekta su:

- Promovisanje i pomoć u realizaciji daljinskog grejanja u oba regiona korišćenjem obnovljivih izvora energije;
- Obnovljivi izvori energije u razvoju privrednih, socijalnih i društvenih uticaja, analiza i upoređivanje regija;
- Energetika - uključivanje poljoprivrednih resursa za proizvodnju sirovine;
- Promocija vrednosti obnovljivih izvora energije, širenje značaja i uticaj;
- Izrada tehničkog, ekonomskog modela i studije i pripreme za korišćenje istih.

Prva faza projekta je pisanje Tehničkog modela. U njoj je opisano preduzeće JKP „Energana“ Sombor, Zapadnobački upravni okrug. Takođe su navedene mogućnosti korišćenja obnovljivih izvora energije u regionu, kao i dobri primeri korišćenja istih.

Ekonomski model prikazuje dve regije: Zapadnobački okrug i županiju Bač-Kiškun, njihove privrede, društvo i odlike. Takođe su predložene mere i aktivnosti koje bi trebalo slediti kako bi se obnovljivi izvori energije u većoj meri počeli koristiti za dobijanje energije u privredi. Model omogućuje upoznavanje sa očekivanim rezultatima i aktivnostima koje treba sprovesti u budućnosti i dostupna je i drugim regionima, naravno, uzimajući u obzir lokalne prilike i prirodne resurse tih regiona.

Najvažniji podciljevi koji bi trebalo da proisteknu iz pomenutih modela jesu:

- Podrška privredi da koristi obnovljive izvore energije, kao i savremene tehnologije koje doprinose očuvanju životne sredine;
- Pomoć u tehničkom i stručnom obrazovanju svim žiteljima regiona, od strane komore i drugih institucija, sa posebnim osvrtom na privredu;
- Podrška u osnivanju i radu naučnih centara, kao i razvoja saradnje institucija u navedenim ciljnim regionima.

Privredne komore Sombora i Kečkemeta će u buduće raditi na:

- Pomoći u osnivanju i radu klastera u regionima;
- Međunarodnoj saradnji i uspostavljanju kontakata i traženju partnerstava za učešće u evropskim projektima;
- Podržavanju novih i inovativnih poslovnih mogućnosti, koje doprinose uspostavljanju visokog kvaliteta usluga preduzeća;
- Pružanju usluga malim i srednjim preduzećima na polju ekoloških tehnologija i inovacija, profesionalnog savetovanja;
- Stvaranju mogućnosti za nova radna mesta kao i pomaganju u zapošljavanju stručnih mladih kadrova u regionu;
- Pružanju pomoći malim i srednjim preduzećima, zasnovanoj na realizaciji korporativnih ciljeva.